

Львівський інститут
Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(назва навчального підрозділу)

Кафедра права

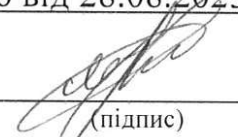
Затверджую:
Заступник директора з навчально-методичної та виховної роботи

Схвалено на засіданні кафедри права
(назва кафедри)
Протокол № 01/25/26 від 28.08.2025 р.

(підпис)
Світлана ПАРФЕНЮК
(ПІБ)

29.08.2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)
Марія ГРАБ
(ПІБ)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права

Спеціальності: **081 Право**

Освітнього рівня: **другий (магістерський) рівень**

Освітньої програми: **«Право»**

Спеціалізація: _____

Львів 2025

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

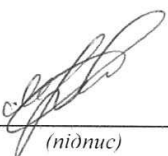
Граб Марія Іванівна, кандидат юридичних наук, доцент
завідувач кафедри права

(підпис)

Викладач:

Граб Марія Іванівна, кандидат юридичних наук, доцент
завідувач кафедри права

(підпис)

Силабус розглянуто на засіданні кафедри права
Протокол № 01/25/26 від 28.08.2025 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права
Шифр та назва спеціальності	081 Право
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції : 20 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 56
Терміни вивчення дисципліни	III семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/navchalno-metodychne-zabezpechennya-druhyy-mahisterskyy-riven/sylabusy-osvitnikh-komponentiv/obovyazkovi-spetsialnosti-081-pravo/aktualni-problemy-mizhnarodnoho-humanitarnoho-prava/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

<i>Грaб Марія Іванівна</i>	
Науковий ступінь	кандидат юридичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	Завідувач кафедри права
Дисципліни, які викладає НПП	Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права: міжнародне кримінальне право
Напрями наукових досліджень	Поняття і види збройних конфліктів; взаємодія міжнародного кримінального права та міжнародного гуманітарного права у кваліфікації воєнних злочинів; міжнародне гуманітарне право як ядро відповідальності та захисту в умовах пандемії COVID-19 та воєнного стану.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID – https://orcid.org/0000-0001-6303-9234 scopus – https://www.scopus.com/authid/detail.uri?autho/Scopus ID: 57989079700
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	grab-maria-00@ukr.net
Контактний тел.	+38 (067) 980-84-15
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/osobovyy-sklad-kafedry/kyun-hrab-mariya-ivanivna/

Анотація курсу. Дисципліна присвячена поглибленому вивченню ключових інститутів міжнародного гуманітарного права та актуальних викликів його застосування у сучасних збройних конфліктах. Курс охоплює джерела та принципи МГП, умови його дії, класифікацію збройних конфліктів, статус комбатантів і цивільних осіб, правила поводження з військовополоненими та обмеження щодо засобів і методів ведення війни. Розглядаються питання міжнародної та індивідуальної кримінальної відповідальності за порушення МГП, механізми контролю та імплементації, а також сучасні проблеми, пов'язані з кіберопераціями, безпілотними системами й технологічними змінами. Курс спрямований на формування практичних навичок аналізу норм МГП та їх застосування в умовах реальних конфліктів.

Предметом навчальної дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права» є норми, принципи та механізми міжнародного гуманітарного права, що регулюють порядок ведення збройних конфліктів, захист осіб і об'єктів, які не беруть або перестали брати участь у бойових діях, а також сучасні проблеми правового регулювання, відповідальності та контролю у сфері МГП в умовах сучасних і технологічно змінених видів воєнних дій.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів ґрунтовних теоретичних знань і практичних навичок щодо змісту, структури та застосування норм міжнародного гуманітарного права, а також здатності аналізувати сучасні виклики, кваліфікувати збройні конфлікти, визначати правовий статус учасників та оцінювати правові наслідки порушень МГП у національній і міжнародній практиці.

Завдання навчальної дисципліни: забезпечити засвоєння студентами змісту, джерел і принципів міжнародного гуманітарного права та особливостей його застосування в умовах різних видів збройних конфліктів; сформуванню вміння визначати та класифікувати збройні конфлікти, аналізувати їх правову природу та наслідки для застосування норм МГП; ознайомити з правовим статусом комбатантів, некомбатантів, цивільних осіб та інших учасників конфлікту, а також із гарантіями їхнього захисту; розкрити зміст правил щодо поводження з військовополоненими та особами, які перестали брати участь у бойових діях; вивчити міжнародно-правові обмеження щодо засобів і методів ведення війни, включно із забороненими видами зброї та правилами щодо вибірковості ударів; сформуванню розуміння механізмів міжнародної та індивідуальної кримінальної відповідальності за порушення МГП, практики МКС та інших механізмів; ознайомити з діяльністю міжнародних і національних органів контролю за дотриманням МГП та процедурою розслідування порушень; розвинути здатність аналізувати сучасні виклики МГП, пов'язані з технологічними війнами, кіберопераціями та використанням автономних систем; сприяти формуванню практичних навичок правового аналізу ситуацій, що виникають у збройних конфліктах, та застосуванню норм МГП у реальних кейсах.

Пререквізити навчальної дисципліни: «Актуальні проблеми міжнародного права», «Актуальні проблеми кримінального процесу».

Програмні компетентності

Загальні компетентності	<p>ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово;</p> <p>ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p>
Спеціальні компетентності	<p>СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.</p> <p>СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.</p>
Результати навчання	<p>ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.</p> <p>ПРН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.</p> <p>ПРН5. Вільно спілкуватися іноземною мовою професійного спрямування (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.</p> <p>ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.</p> <p>ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.</p> <p>ПРН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.</p> <p>ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.</p> <p>ПРН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.</p> <p>ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.</p> <p>ПРН16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.</p>

Зміст навчальної дисципліни (денна форма навчання)

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			Методи навчання / методи оцінювання
		Лекції	Семінарські /Практичні заняття	Самостійна робота	
2 курс; 3 семестр ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Правозастосовні аспекти міжнародного гуманітарного права і статус учасників збройних конфліктів					<p><i>Методи навчання</i></p> <p>Словесні: навчальні лекції (у т.ч. лекції-презентації), проблемні лекції, навчальні дискусії щодо застосування та тлумачення норм міжнародного гуманітарного права.</p> <p>Аналітико-правові: аналіз норм МГП та міжнародних договорів; тлумачення Женевських конвенцій і Додаткових протоколів; аналіз практики міжнародних судових та квазісудових органів.</p> <p>Практичні: практичні та семінарські заняття; розв'язання ситуаційних завдань у міжнародних і неміжнародних збройних конфліктах; визначення правового статусу учасників збройного конфлікту; моделювання гуманітарно-правових ситуацій.</p> <p>Інтерактивні: дискусії, диспути, робота в малих групах, аналіз кейсів щодо порушень норм МГП, відпрацювання навичок правової аргументації.</p> <p>Самостійна робота: опрацювання міжнародних договорів і практики їх застосування; анотування наукових джерел; підготовка есе та аналітичних матеріалів.</p>
Тема 1.	Поняття, джерела та принципи міжнародного гуманітарного права	2	-	7	
Тема 2.	Умови застосування норм міжнародного гуманітарного права. Поняття та види збройних конфліктів.	2	2	5	
Тема 3.	Кваліфікація Офісом Прокурора МКС збройного конфлікту, спричиненого агресією Російської Федерації проти України.	2	2	5	
Тема 4.	Статус комбатантів та інших учасників збройного конфлікту.	2	2	5	
Тема 5.	Правовий статус цивільних осіб у міжнародному гуманітарному праві.	2	2	5	
Тема 6.	Захист військовополонених та осіб, що більше не беруть участі в бойових діях (hors de combat).	2	2	5	
2 курс; 3 семестр ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Засоби ведення війни, відповідальність за порушення МГП та сучасні виклики					
Тема 7.	Засоби і методи ведення війни: обмеження міжнародного гуманітарного права.	2	2	5	
Тема 8.	Міжнародна відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права.	2	2	5	
Тема 9.	Механізми контролю за дотриманням міжнародного гуманітарного права.	2	-	7	
Тема 10.	Міжнародне гуманітарне право та сучасні виклики: технологічні	2	-	7	

	війни, кібероперації, використання безпілотних систем.			<p>Інноваційні: компетентнісний та проблемно-орієнтований підходи; кейс-метод; проєктно-дослідницький підхід.</p> <p>Методи оцінювання</p> <p>Усний контроль: усне опитування; оцінювання участі в дискусіях та інтерактивних формах занять.</p> <p>Письмовий контроль: контрольні й самостійні роботи; аналітичні письмові завдання; есе.</p> <p>Практичне оцінювання: виконання практичних і ситуаційних завдань; підготовка правових висновків щодо застосування норм МГП.</p> <p>Тестовий контроль: тести закритої форми (альтернатива, відповідність).</p> <p>Самоконтроль і самооцінка: самооцінка рівня засвоєння навчального матеріалу.</p>
Модульна контрольна робота				
Всього:	20	14	56	
Форма контролю: залік				

Зміст навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			Методи навчання / методи оцінювання
		Лекції	Семінарські / Практичні заняття	Самостійна робота	
2 курс; 3 семестр					<p><i>Методи навчання</i></p> <p>Словесні: навчальні лекції (у т.ч. лекції-презентації), проблемні лекції, навчальні дискусії щодо застосування та тлумачення норм міжнародного гуманітарного права.</p> <p>Аналітико-правові: аналіз норм МГП та міжнародних договорів; тлумачення Женевських конвенцій і Додаткових протоколів; аналіз практики міжнародних судових та квазісудових органів.</p> <p>Практичні: практичні та семінарські заняття; розв'язання ситуаційних завдань у міжнародних і неміжнародних збройних конфліктах; визначення правового статусу учасників збройного конфлікту; моделювання гуманітарно-правових ситуацій.</p> <p>Інтерактивні: дискусії, диспути, робота в малих групах, аналіз кейсів щодо порушень норм МГП, відпрацювання навичок правової аргументації.</p> <p>Самостійна робота: опрацювання міжнародних договорів і практики їх застосування; анотування наукових джерел; підготовка есе та аналітичних матеріалів.</p>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Правозастосовні аспекти міжнародного гуманітарного права і статус учасників збройних конфліктів					
Тема 1.	Поняття, джерела та принципи міжнародного гуманітарного права	-	-	9	
Тема 2.	Умови застосування норм міжнародного гуманітарного права. Поняття та види збройних конфліктів.	2	-	8	
Тема 3.	Кваліфікація Офісом Прокурора МКС збройного конфлікту, спричиненого агресією Російської Федерації проти України.	-	2	8	
Тема 4.	Статус комбатантів та інших учасників збройного конфлікту.	-	-	9	
Тема 5.	Правовий статус цивільних осіб у міжнародному гуманітарному праві.	-	-	9	
Тема 6.	Захист військовополонених та осіб, що більше не беруть участі в бойових діях (hors de combat).	-	-	9	
2 курс; 3 семестр					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Засоби ведення війни, відповідальність за порушення МГП та сучасні виклики					
Тема 7.	Засоби і методи ведення війни: обмеження міжнародного гуманітарного права.	2	-	8	
Тема 8.	Міжнародна відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права.	-	-	8	
Тема 9.	Механізми контролю за дотриманням міжнародного гуманітарного права.	-	-	8	
Тема 10.	Міжнародне гуманітарне право та сучасні виклики: технологічні	-	-	8	

	війни, кібероперації, використання безпілотних систем.				<p>Інноваційні: компетентнісний та проблемно-орієнтований підходи; кейс-метод; проєктно-дослідницький підхід.</p> <p><i>Методи оцінювання</i></p> <p>Усний контроль: усне опитування; оцінювання участі в дискусіях та інтерактивних формах занять.</p> <p>Письмовий контроль: контрольні й самостійні роботи; аналітичні письмові завдання; есе.</p> <p>Практичне оцінювання: виконання практичних і ситуаційних завдань; підготовка правових висновків щодо застосування норм МГП.</p> <p>Тестовий контроль: тести закритої форми (альтернатива, відповідність).</p> <p>Самоконтроль і самооцінка: самооцінка рівня засвоєння навчального матеріалу.</p>
Модульна контрольна робота					
Всього:	4	2	84		
Форма контролю: залік					

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекцій, вивчення базової та додаткової літератури, сучасних періодичних видань, електронних ресурсів і статистичних баз даних, а також нормативно-правових актів, що регулюють відповідні суспільні відносини у сфері міжнародного гуманітарного права. Самостійна робота передбачає виконання практичних та аналітичних завдань, зокрема: аналіз норм міжнародного гуманітарного права та практики їх застосування; опрацювання міжнародних договорів, резолюцій міжнародних органів і судової практики; аналіз матеріалів міжнародних організацій та правозахисних інституцій; розгляд і правову кваліфікацію кейсів, пов'язаних із порушеннями норм міжнародного гуманітарного права; підготовку аналітичних довідок і правових висновків; написання рефератів з актуальних проблем міжнародного гуманітарного права; підготовку доповідей і презентацій за тематикою практичних занять; переклад і опрацювання фахових текстів з міжнародного гуманітарного права англійською або іншими іноземними мовами; виконання індивідуальних завдань; підготовку результатів власних наукових досліджень для участі у наукових конференціях, конкурсах наукових робіт, а також для публікації статей і тез.

Самостійне опрацювання включає підготовку до всіх видів контролю, зокрема модульних контрольних робіт і підсумкової атестації.

Зміст самостійної роботи здобувача освіти визначається методичними рекомендаціями та завданнями викладача.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний, проміжний (модульна контрольна робота) та підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять. Його метою є систематична перевірка:

- розуміння та засвоєння теоретичних основ міжнародного гуманітарного права;
- уміння застосовувати норми міжнародного гуманітарного права до конкретних ситуацій збройних конфліктів;
- навичок правової кваліфікації порушень міжнародного гуманітарного права;
- здатності аналізувати міжнародні договори, судову практику та позиції міжнародних органів;
- уміння формулювати правові висновки та аргументовані позиції.

Форми участі здобувачів освіти у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю:

- виступи та презентації з аналізу норм міжнародного гуманітарного права і практики їх застосування;
- усні доповіді з розбору практичних кейсів;
- доповнення та запитання до відповідей інших здобувачів освіти;
- систематичність роботи на семінарських заняттях та активність під час обговорень;
- участь у дискусіях, дебатах, інтерактивних формах занять;
- аналіз міжнародних договорів, рішень міжнародних судових органів;
- письмові завдання (контрольні роботи, тестові завдання, аналітичні завдання, реферати);
- підготовка конспектів, тез, правових висновків та аналітичних записок;
- самостійне опрацювання тем дисципліни та матеріалів лекцій.

Методи поточного контролю:

- усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення);
- письмовий контроль (контрольна робота, аналітична довідка, реферат, правовий висновок);
- комбінований контроль (поєднання усних і письмових форм оцінювання);
- презентація результатів самостійної роботи або кейс-аналізу;
- спостереження за активністю та участю у практичних і семінарських заняттях;
- тестовий контроль (закриті та відкриті завдання);
- робота з проблемними ситуаціями (аналіз практичних кейсів, моделювання правових ситуацій у сфері міжнародного гуманітарного права).

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

1-й семестр

Теми	Поточний контроль знань										Проміжний контроль	Підсумковий контроль	
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Модульна контрольна робота	Залік**	Загальна кількість балів
Робота на семінарському занятті	-	7	7	7	7	8	7	7	-	-	20	визначається як сума балів за результатами поточного та проміжного контролю	100
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Оцінювання здобувачів вищої освіти відбувається відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://li-maup.edu.lviv.ua/pro-instytut/vnutrishnya-systema-zabezpechennya-yakosti-vyschoyi-osvity/30-polozhennya-pro-otsinyuvannya-navchalnykh-dosyahnen-zdobuvachiv-vyschoyi-osvity-u-prat-vnz-maup/>).

Завдання на самостійну роботу формуються викладачем у розрізі кожної теми та передбачає вивчення теоретичного матеріалу, що не охоплюється лекційно (у формі письмового конспекту), розв'язування тестів до тем, розв'язування задач, кейсів до теми; виконання індивідуальних завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи (коспект, реферат):

- змістовність - 2 бали;
- відповідність темі та стилю оформлення – 1 бал.

Критерії оцінювання тестів – правильність відповіді (1 правильна відповідь - 1 бал).

Критерії оцінювання задач, кейсів:

- правильність розрахунків – 2 бали;
- наявність обґрунтувань та пояснень – 1 бал.

Підсумкова кількість балів, набрана здобувачами освіти за виконання завдань з самостійної роботи, є однією з складових поточної успішності з навчальної дисципліни. Самостійна робота з кожної теми оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)

Можлива оцінка самостійної (індивідуальних завдань)	максимальна виконання роботи	Рівень виконання			
		Відмінний	Добрий	Задовільний	Незадовільний
3		3	2	1	0

Проміжний контроль включає у себе модульний контроль (у формі модульної контрольної роботи) та залік.

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права» (для здобувачів денної форми навчання) проводиться на останньому занятті у письмовій формі у вигляді виконання індивідуальних завдань.

Завдання носить комплексний характер і включає:

1. *Практичне завдання (кейс-аналіз)* – правовий аналіз конкретної ситуації, пов’язаної з порушенням норм міжнародного гуманітарного права.

Приклад: Проаналізувати опис події збройного конфлікту та визначити, чи мали місце порушення норм міжнародного гуманітарного права, із зазначенням відповідних міжнародно-правових норм.

Максимальна оцінка: 5 балів

2. *Тестові завдання з одиничним варіантом відповіді* – 10 завдань, що охоплюють матеріал лекцій та теми, винесені на самостійне опрацювання.

Максимальна оцінка: 10 балів

3. *Теоретичні питання відкритого типу* – 2 питання, що передбачають розгорнуту письмову відповідь, аналіз і синтез навчального матеріалу, аргументоване обґрунтування правової позиції з актуальних проблем міжнародного гуманітарного права.

Максимальна оцінка: по 2 бали за кожне, всього: 4 бали

4. *Завдання на визначення терміну (пояснення поняття)* – коротке завдання, що передбачає відтворення визначення ключового поняття міжнародного гуманітарного права.

Максимальна оцінка: 1 бал

Максимальна кількість балів за модульну роботу: 20 балів

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права»:

при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка «відмінно» (A) ставиться за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% усіх завдань);

- оцінка «добре» (B) ставиться за виконання 80% усіх завдань;

- оцінка «добре» (C) ставиться за виконання 70% усіх завдань;

- оцінка «задовільно» (D) ставиться, якщо правильно виконано 60% запропонованих завдань;

- оцінка «задовільно» (E) ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

- оцінка «незадовільно» (FX) ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Вище наведені оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

A - 18–20 балів (>90% виконання)

B - 16–17 (80%)

C - 14–15 (70%)

D - 12–13 (60%)

E - 10–11 (>50%)

FX - 10 (менше 50%)

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, модульного контролю та заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

**Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.

Для здобувачів заочної форми навчання з дисципліни, підсумковий семестровий контроль (залік) проводиться обов'язково у формі модульної контрольної роботи, яка оцінюється на 70 балів та 30 – за самостійну роботу, що передбачає виконання тестів і задач до кожної теми.

Структура та розподіл балів модульної роботи (70 балів) – для здобувачів заочної форми навчання

1. Тестові завдання з одним правильним варіантом відповіді – 20 балів

10 тестів × 2 бали = 20 балів

Охоплюють увесь зміст дисципліни, включно з матеріалом для самостійного вивчення.

2. Два теоретичні питання відкритого типу – 20 балів

2 питання × 10 балів = 20 балів

Перевіряють уміння логічно викласти матеріал, застосовувати поняття та теорії.

Оцінювання:

- 9–10 балів – повна, логічна, обґрунтована відповідь;
- 7–8 балів – незначні неточності;
- 5–6 балів – є пропуски ключових елементів;
- <5 балів – відповідь неповна або з грубими помилками.

3. Практичне завдання – 20 балів

Завдання аналітичного типу, що передбачає застосування теоретичних знань з міжнародного гуманітарного права для правового аналізу конкретної ситуації, пов'язаної зі збройним конфліктом, зокрема: визначення умов застосування норм міжнародного гуманітарного права; кваліфікацію виду збройного конфлікту; встановлення правового статусу учасників конфлікту; оцінку дотримання принципів розрізнення, пропорційності та військової необхідності; аналіз дозволених і заборонених засобів і методів ведення війни; формулювання обґрунтованих правових висновків.

Критерії оцінювання: правильність застосування норм міжнародного гуманітарного права; логічність і послідовність правового аналізу; обґрунтованість і аргументованість висновків; коректність використання міжнародно-правової термінології; здатність пов'язувати теоретичні положення з практичними ситуаціями.

Пояснення терміна (визначення) – 10 балів

5 термінів × 2 бали = 10 балів

Оцінюється точність формулювання та повнота.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше 89 балів в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної доброчесності та етики.

Курс «Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Політика курсу передбачає, що оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права : методичні вказівки з проведення семінарських занять, для студентів денної та заочної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» / укл. М. І. Граб. Львів : ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2025.

2. Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права: Методичні вказівки з самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» / укл. М. І. Граб. Львів : ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2025.

3. Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права: навчальна програма дисципліни (для здобувачів денної та заочної форм навчання другого (магістерського) рівня спеціальності 081 Право). / укл. М. І. Граб. Львів : Львів. ін-т ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2025.

Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти:

1. I Гаазька конвенція про мирне вирішення міжнародних спорів від 18.10.1907 р. URL : <https://cil.nus.edu.sg/wp-content/uploads/2019/02/1907-TheHague-Convention-for-the-Pacific-Settlement-of-International-Disputes-1-1-1.pdf>
2. II Гаазька конвенція про обмеження у застосуванні сили при стягненні за договірними борговими зобов'язаннями від 18.10.1907 р. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/MU07005>
3. III Гаазька конвенція про відкриття воєнних дій від 18.10.1907 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b85#Text
4. IV Гаазька конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та Додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222#Text
5. V Гаазька конвенція про права і обов'язки нейтральних держав і осіб у випадку сухопутної війни від 18.10.1907 р. URL : <https://ihldatabases.icrc.org/en/ihl-treaties/hague-conv-v-1907?activeTab=default>
6. VI Гаазька конвенція про становище ворожих торгових суден при початку воєнних дій від 18.10.1907 р. URL : <https://ihl-databases.icrc.org/en/ihltreaties/hague-conv-vi-1907?activeTab=default>
7. VII Гаазька конвенція про обертання торгових суден на судна військові від 18.10.1907 р. URL : <https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/hagueconv-vii-1907?activeTab=default>

8. VIII Гаазька конвенція про постановку підводних мін, що автоматично вибухають від зіткнення, від 18.10.1907 р. URL : <https://ihldatabases.icrc.org/en/ihl-treaties/hague-conv-viii-1907?activeTab=default>
9. XI Гаазька конвенція про деякі обмеження у використанні права на захоплення у морській війні від 18.10.1907 р. URL : <https://ihldatabases.icrc.org/en/ihl-treaties/hague-conv-xi-1907?activeTab=default>
10. XIII Гаазька конвенція про права і обов'язки нейтральних держав у випадку морської війни від 18.10.1907 р. URL : <https://ihl-databases.icrc.org/en/ihltreaties/hague-conv-xiii-1907?activeTab=default>
11. Декларація про заборону метання снарядів та вибухових речовин з повітряних куль від 18.10.1907 р. URL : <https://ihl-databases.icrc.org/en/ihltreaties/hague-decl-xiv-1907?activeTab=default>
12. Декларація про невикористання куль, що легко розгортаються та сплющуються, від 29.07.1899 р. URL : https://zakononline.com.ua/documents/show/141202_547592
13. Декларація про невикористання снарядів, що мають єдиним призначенням розповсюджувати задушливі та шкідливі гази, від 29.07.1899 р. URL : <https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/hague-decl-iv-2-1899?activeTab=default>
14. Договір про заборону розміщення на дні морів і океанів та в його надрах ядерної зброї та інших видів зброї масового знищення від 11.02.1971 р. URL : https://zakononline.com.ua/documents/show/140018_140018
15. Договір про нерозповсюдження ядерної зброї від 01.07.1968 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_098#Text
16. Договір про торгівлю зброєю від 02.04.2013 р. URL : https://lb.ua/world/2014/12/24/290386_mezhdunarodniy_dogovor_torgovle.html
17. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text
18. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II), від 08.06.1977 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text
19. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми (Протокол III), від 08.12.2005 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g74#Text
20. Європейська конвенція про незастосування строків давності до злочинів проти людяності та воєнних злочинів від 25.01.1974 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_125#Text
21. Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text
22. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12.08.1949 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text
23. Конвенція про бомбардування військово-морськими силами під час війни від 18.10.1907 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_766#Text
24. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних 27 видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають не вибіркочу дію, від 10.10.1980 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_266#Text

25. Конвенція про заборону військового або будь-якого іншого ворожого використання засобів впливу на природне середовище від 18.05.1977 р. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/MU77K02U>
26. Конвенція про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва і передачі протипіхотних мін та про їхнє знищення від 18.09.1997 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_379#Text
27. Конвенція про заборону розробки, виробництва та накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсичної зброї та про їх знищення від 10.04.1972 р. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/MU71K09U>
28. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення від 13.01.1993 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_182#Text
29. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього від 09.12.1948 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_155#Text
30. Конвенція про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту від 14.05.1954 р. і два Додаткові протоколи до неї. URL : https://zakononline.com.ua/documents/show/140770_652929
31. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях від 12.08.1949 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text
32. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії зі складу збройних сил на морі, від 12.08.1949 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_152#Text
33. Конвенція про права дитини від 20.11.1989 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
34. Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців від 04.12.1989 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_103#Text
35. Протокол про вибухонебезпечні предмети – наслідки війни (Протокол V) від 28.11.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c78#Text
36. Протокол про заборону або обмеження застосування запальної зброї (Протокол III) від 10.10.1980 р. URL : <https://ihl-databases.icrc.org/en/ihltreaties/ccw-protocol-iii-1980?activeTab=default>
37. Протокол про заборону або обмеження застосування мін, мін-пасток та інших пристроїв (Протокол II), що додається до Конвенції про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що наносять надмірні пошкодження або мають невибіркову дію, від 03.05.1996 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_310#Text
38. Протокол про заборону застосування на війні задушливих, отруйних або інших подібних газів та бактеріологічних засобів від 17.06.1925 р. URL : https://zakononline.com.ua/documents/show/141100_141100
39. Протокол про засліплюючу лазерну зброю (Протокол IV) від 13.10.1995 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_894#Text
40. Протокол про невиявлені осколки (Протокол I) від 10.10.1980 р. URL : <https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/ccw-protocol-i1980?activeTab=default>
41. Римський статут Міжнародного кримінального суду від 17.07.1998 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text

42. Угода про першочергові заходи щодо захисту жертв збройних конфліктів від 24.09.1993 р.
URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_037#Text
43. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо участі дітей у збройних конфліктах від 01.01.2000 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_795#Text
44. Про затвердження Порядку тримання військовополонених : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.2022 р. № 413. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2022-%D0%BF#n23>
45. Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України : Наказ Міністерства оборони України від 23.03.2017 р. № 164. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17#Text>

Основна література:

46. Нільс Мельцер. Міжнародне гуманітарне право: загальний курс : підручник / Міжнародний комітет Червоного Хреста, 2021. 398 с. URL : https://blogs.icrc.org/ua/wp-content/uploads/sites/98/2021/05/4231_154-.pdf 30
47. Міжнародне гуманітарне право. Особливості застосування в умовах збройної агресії РФ проти України / укл. : Алієв Р. В., Ануфрієв М. І., Бортняк В. А., Грицай Т. Г., Дрозд О. Ю. та ін. ; під заг.ред. І. М. Коропатнік. Київ : ВД «Професіонал», 2023. 598 с.
48. Міжнародно-правове регулювання збройних конфліктів : навч.-метод. посіб. / К. В. Громовенко, М. В. Грушко, К. В. Мануїлова. Одеса : Юридика, 2023. 132 с.
49. Взаємодія Збройних Сил України з органами досудового розслідування під час фіксації обставин вчинення злочинів, пов'язаних зі збройною агресією проти України : практичний poradnik / А. А. Когут та ін. Харків : ІПЮК для СБ України, 2023. 56 с. URL : https://library.nlu.edu.ua/images/files/Vzaiemodiia_ZSU.pdf
50. Основні положення Женевських конвенцій та Додаткових протоколів до них / Міжнародний комітет Червоного Хреста, 2023. 88 с. URL : https://blogs.icrc.org/ua/wp-content/uploads/sites/98/2023/11/0365_154-ebook.pdf

Додаткова література:

51. Вивчаючи міжнародне гуманітарне право : навч.-метод. посіб. 3-тє вид., перероб. та доп. / М. Єлігулашвілі, О. Козорог, Т. Короткий, І. Костюк, Т. Ремех, Н. Хендель ; за заг. ред. Т. Короткого ; УГСПЛ ; ТЧХУ. Київ ; Одеса : Фенікс, 2024. 252 с.
52. Граб М. І. Поняття і види збройних конфліктів. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. № 3 (35). 2025. С. 6-9.
53. Граб М. І., Гумовський О. О. Взаємодія міжнародного кримінального права та міжнародного гуманітарного права у кваліфікації воєнних злочинів. *Національні інтереси України* (Серія «Право»). 2025. № 11 (16). С 648-657. URL : [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-11\(16\)-974-984](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-11(16)-974-984)
54. Граб М. І., Туркот О. А. (2025). Міжнародне гуманітарне право як ядро відповідальності та захисту в умовах пандемії COVID-19 та воєнного стану. *Успіхи і досягнення у науці* (Серія «Право»). 2025. № 9 (19). С. 75-86. URL : <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/5912/1/%D0%A3%D1%81%D0%BF%D1%96%D1%85%D0%B8%209%2819%29%20%281%29.pdf>

55. Граб М. І., Нестеренко А. С., Клюк Л. А. Державне управління у сфері оборони та безпеки. *Національні інтереси України*. Серія: Публічне управління та адміністрування. № 12 (17). С. 1286-1294. URL: [http://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-12\(17\)-1286-1294](http://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-12(17)-1286-1294)
56. Граб М. І., Нестеренко А. С., Гриневич Д. В. Адміністративно-правове забезпечення співпраці України з Міжнародним кримінальним судом. *Актуальні питання у сучасній науці*. (Серія «Право»). 2025. № 11 (41). С. 966-974. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/31793/31753>
57. Деревянко Б. В., Граб М. І., Туркот О. А. Фінансова підтримка відкриття бізнесу українськими біженцями і ВПО з боку міжнародних організацій і держави. *Інтернаука: міжнар. наук. журнал*. Серія: «Юридичні науки». 2025. № 9. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2025-9-11420>
58. Грушко М. В. Міжнародне гуманітарне право: навч.-метод. посіб. / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права, професора О. В. Бігняка. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 136 с.
59. Пилипенко В. Застосування норм міжнародного гуманітарного права до збройних конфліктів міжнародного й неміжнародного характеру в контексті воєнних злочинів. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 3 С. 317-323. URL: <http://pgpjournal.kiev.ua/archive/2021/3/53.pdf>
60. Салієнко О. О. Співвідношення прав людини та міжнародного гуманітарного права. *Альманах міжнародного права*. 2020. Випуск 23. С. 178-185. URL: <http://inlawalmanac.mgu.od.ua/v23/23.pdf>.

Електронні ресурси:

- Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ).
Офіційний сайт. URL: <https://www.icrc.org>
- Бази даних з міжнародного гуманітарного права МКЧХ (IHL Databases).
URL: <https://ihl-databases.icrc.org>
- Електронна бібліотека МКЧХ.
URL: <https://www.icrc.org/en/icrc-library>
- Консультативна служба МКЧХ з міжнародного гуманітарного права.
URL: <https://www.icrc.org/en/advisory-service-ihl>
- Т.М.С. Asser Institute (Нідерланди) – науково-дослідний інститут міжнародного права.
URL: <https://www.asser.nl>
- Міжнародний кримінальний суд (ІСС).
Офіційний сайт. URL: <https://www.icc-cpi.int>
- Організація Об'єднаних Націй (UN) – документи та резолюції у сфері МГП.
URL: <https://www.un.org>
- Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
URL: <https://www.nbu.gov.ua>